

# GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VỀ GIÁM ĐỊNH TƯ PHÁP XÂY DỰNG PHỤC VỤ HIỆU QUẢ CÔNG TÁC GIẢI QUYẾT VỤ ÁN THAM NHŨNG, KINH TẾ

PHẠM XUÂN VIỆT\*

*Tóm tắt: Giám định tư pháp xây dựng là nguồn chứng cứ quan trọng trong hoạt động tố tụng hình sự, nhất là trong phát hiện, điều tra, truy tố, xét xử vụ án phạm tội về tham nhũng, kinh tế xảy ra trong hoạt động đầu tư công trình xây dựng. Kết luận giám định tư pháp xây dựng giúp cơ quan có thẩm quyền tiến hành tố tụng có căn cứ, định hướng trong giải quyết vụ án được khách quan, kịp thời, đúng pháp luật.*

*Từ khóa: Giám định tư pháp; kinh tế; pháp luật; tham nhũng; xây dựng*

*Ngày nhận bài: 10/01/2024; Biên tập xong: 13/5/2024; Duyệt đăng: 23/5/2024*

## SOLUTIONS TO IMPROVE THE LAW ON CONSTRUCTION-RELATED JUDICIAL EXPERTISE CONTRIBUTING TO THE EFFECTIVENESS OF RESOLVING CORRUPTION AND ECONOMIC CRIMES

**Abstract:** Judicial expertise in the construction field is an important source of evidence in criminal proceedings, especially in detecting, investigating, prosecuting and adjudicating corruption and economic crimes in construction investment. Conclusion of judicial expertise on construction helps competent authorities conduct well-founded proceedings and orientation in resolving crimes objectively, remedially and lawfully.

**Keywords:** Judicial expertise; economy; law; corruption; construction

**Received:** Jan 10th, 2024; **Editing completed:** May 13th, 2024; **Accepted for publication:** May 23rd, 2024

### 1. Tình hình pháp luật có liên quan về giám định tư pháp xây dựng

Giám định tư pháp xây dựng được hiểu là hoạt động giám định theo quy định của Luật Giám định tư pháp trong lĩnh vực xây dựng. Trong đó, nội dung giám định tư pháp xây dựng bao gồm:

Giám định tư pháp về sự tuân thủ các quy định của pháp luật quy hoạch xây dựng, hoạt động đầu tư xây dựng, nhà ở và kinh doanh bất động sản bao gồm: Sự tuân thủ các quy định của pháp luật về quy hoạch xây dựng và hoạt động đầu tư xây dựng trong các giai đoạn: Lập và quản lý quy hoạch; lập dự án đầu tư xây dựng, khảo sát xây dựng thiết kế xây dựng, thi công xây dựng công trình, nghiệm thu và bàn giao đưa công trình vào khai thác sử dụng, khai thác và bảo trì công trình xây dựng. Sự tuân thủ các quy định của pháp luật về nhà ở và kinh doanh bất động sản bao gồm: Sở hữu, mua bán, giao dịch, cho thuê, quản lý nhà ở và bất động sản.

Giám định tư pháp về chất lượng xây dựng bao gồm: Giám định chất lượng khảo

sát xây dựng, thiết kế xây dựng, vật liệu xây dựng, cấu kiện, sản phẩm xây dựng, thiết bị công trình, bộ phận công trình, công trình xây dựng; giám định nguyên nhân sự cố công trình xây dựng, nguyên nhân hư hỏng công trình xây dựng.

Giám định tư pháp về chi phí xây dựng công trình bao gồm: Giám định về tổng mức đầu tư, dự toán xây dựng công trình, giá gói thầu xây dựng; thanh toán và quyết toán hợp đồng xây dựng, thanh toán và quyết toán vốn đầu tư xây dựng và các vấn đề khác có liên quan; giám định tư pháp về giá trị nhà ở và bất động sản<sup>1</sup>.

Trong đó, cá nhân, tổ chức giám định tư pháp bao gồm giám định viên tư pháp, người giám định tư pháp theo vụ việc, tổ chức giám định tư pháp công lập, tổ chức giám định tư

*\*Email: Xuanviet89.t32@gmail.com*

*Thạc sĩ, Học viện Cảnh sát nhân dân*

<sup>1</sup> Thông tư số 17/2021/TT-BXD ngày 22/12/2021 của Bộ Xây dựng quy định một số nội dung về hoạt động giám định tư pháp trong lĩnh vực xây dựng

pháp ngoài công lập và tổ chức giám định tư pháp theo vụ việc. Kết quả giám định tư pháp về xây dựng có vai trò quan trọng liên quan đến hoạt động điều tra, truy tố, xét xử và thi hành án hình sự, giải quyết vụ việc dân sự, vụ án hành chính theo trung cầu của cơ quan tiến hành tố tụng, người tiến hành tố tụng hoặc theo yêu cầu của người yêu cầu giám định. Thông qua hoạt động xem xét đánh giá về góc độ chuyên môn trong lĩnh vực xây dựng, các chuyên gia xây dựng giúp cho các cơ quan tiến hành tố tụng làm rõ được: Mức độ chất lượng công trình xây dựng, thiệt hại do hành vi phạm tội gây ra, nguyên nhân trực tiếp ảnh hưởng đến chất lượng công trình... Đây là những căn cứ quan trọng hỗ trợ hiệu quả quá trình giải quyết vụ án được chính xác, khách quan và đúng pháp luật.

### **2. Thực trạng pháp luật về giám định tư pháp xây dựng trong giải quyết vụ án tham nhũng, kinh tế**

Theo báo cáo của Bộ Xây dựng, hoạt động giám định tư pháp xây dựng thời gian qua đã có những chuyển biến tích cực, cụ thể: Thể chế về giám định tư pháp xây dựng đang dần được hoàn thiện; nguồn nhân lực thực hiện giám định tư pháp đã được tăng lên về số lượng, chất lượng, từng bước cơ bản đáp ứng được yêu cầu thực tế; các vụ việc giám định được giải quyết, cơ bản đáp ứng yêu cầu của hoạt động tố tụng; công tác xã hội hóa hoạt động giám định tư pháp xây dựng được đẩy mạnh thông qua việc các tổ chức, cá nhân hành nghề tư vấn xây dựng đủ điều kiện được cơ quan quản lý nhà nước về xây dựng bổ nhiệm, công bố, giới thiệu để thực hiện giám định tư pháp. Theo thống kê, hiện nay trên cả nước có 84 tổ chức giám định tư pháp xây dựng theo vụ việc, 186 giám định viên tư pháp xây dựng và 253 người giám định tư pháp xây dựng được bổ nhiệm, công bố trên cổng thông tin điện tử của Bộ Xây dựng và Ủy ban nhân dân cấp tỉnh để phục vụ việc lựa chọn, trung cầu giám định của cơ quan trung cầu và hơn 1.000 tổ chức tư vấn xây dựng có thể thực hiện giám định khi được cơ quan quản lý nhà nước về xây dựng giới thiệu<sup>2</sup>.

<sup>2</sup> Báo điện tử Xây dựng (2019), *Những khó khăn, vướng mắc trong hoạt động giám định tư pháp xây dựng*, <https://baoxaydung.com.vn/nhung-kho-khan-vuong-mac-trong-hoat-dong-giam-dinh-tu-phap-xay-dung-250755.html>, truy cập ngày 20/12/2023.

Trong giai đoạn từ năm 2010 đến nay, trên cả nước có khoảng 300 vụ việc giám định tư pháp xây dựng, trong đó tập trung chủ yếu tại các thành phố lớn như Cần Thơ 65 vụ, Thành phố Hồ Chí Minh 35 vụ, Đà Nẵng 25 vụ, Hà Nội 21 vụ. Dựa trên kết luận giám định tư pháp xây dựng, cơ quan tiến hành tố tụng đã giải quyết nhiều vụ án xảy ra trong hoạt động đầu tư công trình xây dựng. Nếu tính riêng tội danh vi phạm quy định về đầu tư công trình xây dựng gây hậu quả nghiêm trọng (Điều 224 Bộ luật Hình sự năm 2015 - sửa đổi, bổ sung năm 2017) trong giai đoạn từ năm 2020 - 2023, lực lượng Cảnh sát kinh tế toàn quốc đã phát hiện, khởi tố 29 vụ với 111 bị can<sup>3</sup>. Điển hình, vụ án vi phạm quy định về đầu tư công trình xây dựng gây hậu quả nghiêm trọng xảy ra tại dự án cao tốc Đà Nẵng - Quảng Ngãi giai đoạn 1, Cơ quan điều tra đã khởi tố 36 bị can phạm tội, trong giai đoạn 2 của vụ án đã khởi tố 22 bị can; vụ án vi phạm quy định về đầu tư công trình xây dựng gây hậu quả nghiêm trọng xảy ra tại dự án đầu tư xây dựng Trung tâm hành chính huyện U Minh Thượng, tỉnh Kiên Giang, Cơ quan điều tra đã khởi tố 13 bị can giữ vai trò đồng phạm...

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, hoạt động giám định tư pháp xây dựng còn tồn tại một số vướng mắc như sau:

*Một là*, quy định pháp luật liên quan đến hoạt động giám định tư pháp xây dựng còn bất cập, điển hình là thời hạn gửi quyết định trung cầu giám định chưa hợp lý. Khoản 3 Điều 205 Bộ luật Tố tụng hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2021) quy định: “*Trong thời hạn 24 giờ kể từ khi ra quyết định trung cầu giám định, cơ quan trung cầu giám định phải giao hoặc gửi quyết định trung cầu giám định, hồ sơ, đối tượng trung cầu giám định cho tổ chức, cá nhân thực hiện giám định; gửi quyết định trung cầu giám định cho Viện kiểm sát có thẩm quyền thực hành quyền công tố và kiểm sát điều tra*”. Quá trình áp dụng quy định trên trong thực tế gặp nhiều khó khăn vì thời gian quá ngắn, đặc biệt đối với lĩnh vực xây dựng có tính đặc thù nhất định như: Công trình xây dựng bao gồm nhiều loại dự án đầu tư xây dựng; hoạt động đầu tư công trình xây

<sup>3</sup> Báo cáo tổng kết công tác năm 2020 - 2023 của Cục Cảnh sát điều tra tội phạm về tham nhũng, kinh tế, buôn lậu - Bộ Công an.

dựng trải qua nhiều giai đoạn có kỹ thuật phức tạp; có sự tham gia của nhiều chủ thể, có mối quan hệ chặt chẽ với nhau và liên quan đến nhiều loại tài liệu, chứng từ; sản phẩm của hoạt động đầu tư công trình xây dựng cố định, phức tạp, khó kiểm tra, đánh giá chất lượng, lấy mẫu giám định...

Bên cạnh đó, pháp luật tổ tụng hình sự và Luật Giám định tư pháp chưa quy định cụ thể về các trường hợp cơ quan, tổ chức được quyền từ chối giám định nói chung, trong đó có giám định tư pháp xây dựng. Cơ quan quản lý hoạt động giám định tư pháp xây dựng chưa quy định quy chuẩn chuyên môn giám định, nhiều vụ việc phải giám định lại nhiều lần với kết quả khác nhau. Kết luận giám định tư pháp trong một số trường hợp chưa thực sự chính xác, khách quan, thậm chí mâu thuẫn, trong khi pháp luật chưa có hướng dẫn cụ thể về việc sử dụng kết luận giám định lại hoặc kết luận của các cơ quan giám định khác nhau gây khó khăn cho cơ quan tiến hành tố tụng trong giải quyết vụ án phạm tội về tham nhũng, kinh tế xảy ra trong lĩnh vực đầu tư xây dựng. Chưa quy định đầy đủ về căn cứ, cách thức trưng cầu, đánh giá, sử dụng kết luận giám định dẫn đến tình trạng một số trường hợp lạm dụng giám định việc đánh giá; sử dụng kết luận giám định nhiều vụ việc còn lúng túng. Quy định về thời hạn giám định chưa cụ thể nên thời gian giám định trong các vụ án kinh tế, tham nhũng liên quan đến lĩnh vực xây dựng thường kéo dài.

Ngoài ra, cũng còn một số những vướng mắc xuất phát từ phía cơ quan trưng cầu giám định. Điều 36 Luật Giám định tư pháp quy định *“Người trưng cầu giám định, người yêu cầu giám định có trách nhiệm trả chi phí giám định tư pháp cho cá nhân, tổ chức thực hiện giám định tư pháp theo quy định của pháp luật về chi phí giám định tư pháp”*. Tuy nhiên, do công tác thẩm định và phê duyệt dự toán còn vướng mắc, cơ quan trưng cầu thiếu chuyên môn về lĩnh vực này, trong khi chi phí giám định tư pháp trong một số lực lượng được lập dự toán với kinh phí điều tra nên còn lúng túng trong việc thẩm định, phê duyệt dự toán. Việc thực hiện quy trình, thủ tục thanh toán chi phí, tiền bồi dưỡng giám định gặp nhiều khó khăn, chưa phù hợp với đặc thù hoạt động giám định xây dựng. Do đó, trong thực tế, nhiều trường hợp công tác thanh toán chi phí giám định tư pháp xây dựng còn chậm,

nhất là đối với những vụ việc giám định tư pháp xây dựng lớn, có giá trị thực hiện lên tới hàng tỷ đồng (như giám định sự cố sập cầu Cần Thơ, sự cố với đường ống nước Sông Đà, vi phạm tại dự án đường cao tốc Đà Nẵng - Quảng Ngãi...). Nguồn kinh phí cho hoạt động giám định tư pháp chưa được cơ quan trưng cầu dự trù dẫn đến có thời điểm chậm thanh toán chi phí giám định, ảnh hưởng không nhỏ đến kết quả thực hiện công tác này.

**Hai là**, tình trạng cơ quan tiến hành tố tụng trưng cầu giám định xây dựng vượt quá khả năng chuyên môn của cơ quan, tổ chức, cá nhân thực hiện giám định vẫn còn phổ biến. Việc ấn định thời gian giám định chưa phù hợp với tính chất, quy mô của đối tượng cần giám định; trưng cầu nội dung giám định chưa rõ ràng, cụ thể, phải trưng cầu bổ sung; lúng túng trong việc sử dụng kết quả giám định. Cơ quan trưng cầu giám định chỉ trưng cầu Bộ, Sở quản lý chuyên ngành, chưa chú trọng đến việc lựa chọn tổ chức, cá nhân tư vấn xây dựng có năng lực thực hiện giám định đã được Bộ Xây dựng, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh công bố. Đây cũng là một trong những nguyên nhân dẫn đến cơ quan giám định xây dựng của một số Bộ, Ngành xuất hiện tình trạng quá tải trưng cầu giám định, không đảm bảo nguồn lực, cơ sở, vật chất, kỹ thuật, ảnh hưởng đến thời hạn giải quyết vụ án tham nhũng, kinh tế xảy ra trong hoạt động đầu tư xây dựng.

**Ba là**, quan hệ phối hợp giữa cơ quan trưng cầu giám định, tổ chức thực hiện giám định chưa được thường xuyên, có thời điểm, có vụ việc chưa chặt chẽ, chưa có sự thống nhất ngay từ khi trưng cầu giám định về các nội dung cần giám định như mẫu, điều kiện giám định; phạm vi, yêu cầu, thời hạn giám định, những vấn đề cần thiết liên quan; quá trình phối hợp cung cấp thông tin, tài liệu phục vụ giám định chưa được kịp thời... Do đó, quá trình giám định tư pháp xây dựng phải bổ sung nhiều lần tài liệu liên quan, gây khó khăn, ảnh hưởng đến tiến độ, chất lượng và kết quả giám định.

**Bốn là**, những vướng mắc về phía tổ chức, cá nhân thực hiện giám định. Nhận thức của một bộ phận tổ chức, cá nhân giám định tư pháp xây dựng còn hạn chế, còn tư tưởng ngại va chạm do các vụ việc giám định tư pháp xây dựng chủ yếu là để giải quyết

tranh chấp, vụ án hình sự, thời gian kéo dài làm ảnh hưởng đến hoạt động sản xuất kinh doanh của các tổ chức, cá nhân thực hiện giám định tư pháp xây dựng<sup>4</sup>. Do đó, chất lượng kết luận giám định trong một số trường hợp chưa đảm bảo, kết luận chung chung, không rõ ràng yêu cầu giám định, làm ảnh hưởng đến chất lượng, tiến độ điều tra của cơ quan có thẩm quyền tiến hành tố tụng.

Thực trạng trên xuất phát từ nhiều nguyên nhân khác nhau, trong đó phổ biến là: Hoạt động đầu tư công trình xây dựng phức tạp (công trình xây dựng bao gồm nhiều loại dự án đầu tư xây dựng; hoạt động đầu tư công trình xây dựng trải qua nhiều giai đoạn có kỹ thuật phức tạp; có sự tham gia của nhiều chủ thể, có mối quan hệ chặt chẽ với nhau và liên quan đến nhiều quy định pháp luật; sản phẩm của hoạt động đầu tư công trình xây dựng cố định, phức tạp, khó kiểm tra, đánh giá chất lượng...); pháp luật tố tụng hình sự, Luật Giám định tư pháp vẫn còn chưa quy định cụ thể, rõ ràng nên trong nhiều trường hợp giữa các cơ quan tiến hành tố tụng còn những quan điểm khác nhau về sự cần thiết phải giám định hay thời điểm thực hiện trung cầu giám định, tính pháp lý của kết luận giám định. Điển hình, các vụ án phạm tội về tham nhũng, kinh tế xảy ra trong đầu tư công trình xây dựng, Viện kiểm sát nhân dân và Tòa án nhân dân tại một số địa phương còn có quan điểm cho rằng, công trình xây dựng phải đã được quyết toán, nghiệm thu thì kết luận giám định mới có giá trị pháp lý. Trong khi đó, các công trình xây dựng thì công trong nhiều năm, nhiều trường hợp dừng thi công kéo dài chưa biết khi nào mới quyết toán công trình, mà thời hạn điều tra thì có hạn. Vì thế, mặc dù nhiều công trình xây dựng đã có dấu hiệu vi phạm pháp luật nghiêm trọng gây thất thoát, lãng phí, thiệt hại tài sản Nhà nước đầu tư trong khi chủ đầu tư đã thanh toán một phần vốn cho nhà thầu thi công nhưng các cơ quan truy tố, xét xử vẫn cho rằng đó là khoản tiền tạm ứng, chưa quyết toán công trình nên hậu quả của tội phạm chưa xảy ra nên chưa cấu

thành tội phạm. Đây cũng là một trong những nguyên nhân dẫn đến thời gian vừa qua, số vụ án tham nhũng, kinh tế trong lĩnh vực đầu tư xây dựng được khởi tố, truy tố, xét xử chưa cao so với thực tế.

Ngoài ra, theo văn bản Bộ Xây dựng gửi Bộ Tư pháp báo cáo về những khó khăn, vướng mắc trong hoạt động giám định tư pháp xây dựng cho thấy, thể chế về giám định tư pháp còn tồn tại nhưng chưa quy định rõ về các trường hợp tổ chức được quyền từ chối giám định; chưa có cơ chế khuyến khích, thu hút các tổ chức, cá nhân tham gia thực hiện giám định tư pháp. Một số địa phương chưa chủ động đôn đốc các tổ chức, cá nhân tư vấn xây dựng trên địa bàn đăng ký công bố thực hiện giám định tư pháp xây dựng; nguồn nhân lực thực hiện giám định tư pháp chủ yếu là các cán bộ, công chức làm công tác quản lý nhà nước về xây dựng có kiến thức về pháp luật nhưng kiến thức về chuyên môn kỹ thuật hạn chế hơn so với các cá nhân, tổ chức nghề nghiệp tư vấn xây dựng...

### 3. Một số kiến nghị, giải pháp

**Thứ nhất**, tiếp tục nghiên cứu hoàn thiện hệ thống pháp luật liên quan. Đối với Bộ luật Tố tụng hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2021), cần điều chỉnh quy định tại khoản 3 Điều 205 theo hướng tăng thời hạn từ 24 giờ lên 48 giờ kể từ khi ra quyết định trung cầu giám định, cơ quan trung cầu giám định phải giao hoặc gửi quyết định trung cầu giám định, hồ sơ, đối tượng trung cầu giám định cho tổ chức, cá nhân thực hiện giám định; gửi quyết định trung cầu giám định cho Viện kiểm sát có thẩm quyền thực hành quyền công tố và kiểm sát điều tra. Đồng thời, Luật Giám định tư pháp cũng cần quy định đối với trường hợp giám định được thực hiện nhiều lần thì kết luận sau cùng của cơ quan, tổ chức, cá nhân có thẩm quyền nếu kết luận đó không có khiếu nại, không yêu cầu giám định lần tiếp theo thì đây sẽ là căn cứ để cơ quan tiến hành tố tụng sử dụng làm cơ sở đánh giá chứng cứ khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử; khẩn trương hoàn thành các văn bản hướng dẫn thi hành Luật Giám định tư pháp, các quy định về quy trình, quy chuẩn giám định ảnh hưởng đến thời hạn giải quyết vụ án hình sự. Đặc biệt, quy định có hướng dẫn cụ thể về thẩm định, phê duyệt, thanh toán, quyết toán, trình tự, thủ tục thanh toán, quyết toán, đảm bảo đơn

<sup>4</sup> Báo điện tử Xây dựng (2019), *Những khó khăn, vướng mắc trong hoạt động giám định tư pháp xây dựng*, <https://baoxaydung.com.vn/nhung-kho-khan-vuong-mac-trong-hoat-dong-giam-dinh-tu-phap-xay-dung-250755.html>, truy cập ngày 20/12/2023.

giản thủ tục hành chính, hiệu lực, hiệu quả, đúng quy định pháp luật.

Ngoài ra, các cơ quan có thẩm quyền cần nghiên cứu sửa đổi, bổ sung quy định của pháp luật, trong đó có quy định cụ thể về các trường hợp được quyền từ chối giám định; quy định cơ chế khuyến khích, thu hút các tổ chức, cá nhân tham gia thực hiện giám định tư pháp như tăng chi phí, tiền bồi dưỡng, vinh danh, miễn giảm thuế cho các tổ chức, cá nhân tích cực tham gia công tác giám định tư pháp; quy định thẩm quyền, trách nhiệm của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh trong việc giải quyết các vụ việc giám định tư pháp xây dựng trên địa bàn, tránh để khiếu kiện vượt cấp, làm chậm trễ công tác giám định.

**Thứ hai,** tiếp tục rà soát, công bố thông tin các tổ chức, cá nhân giám định tư pháp xây dựng, đặc biệt các đơn vị sự nghiệp như các Viện Nghiên cứu, Trung tâm kiểm định, giám định xây dựng ở các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương là nòng cốt để thực hiện giám định tư pháp xây dựng, tạo thuận lợi cho công tác trung cầu giám định của các cơ quan tiến hành tố tụng. Bộ Xây dựng cần tiếp tục chủ động, đơn giản hóa cải cách thủ tục hành chính trong việc cử người tham gia giám định tư pháp xây dựng, bảo đảm số lượng, chất lượng giám định viên tư pháp đáp ứng tốt yêu cầu giám định, khắc phục tình trạng rườm rà, nhiều tầng nấc, mất nhiều thời gian, quá thời hạn giám định. Nghiên cứu, xác định nhu cầu giám định trong các lĩnh vực xây dựng để có thể thành lập tổ chức giám định tư pháp công lập hoặc ngoài công lập trong trường hợp cần thiết. Hoàn thiện quy định về người giám định tư pháp theo vụ việc, tổ chức giám định tư pháp theo vụ việc. Bên cạnh đó, cần quy định chặt chẽ, rõ ràng về việc lập và công bố danh sách người giám định tư pháp, tổ chức giám định tư pháp theo vụ việc để phục vụ giải quyết các vụ việc, vụ án tham nhũng, kinh tế xảy ra trong hoạt động đầu tư công trình xây dựng.

Nghiên cứu, bổ sung quy định việc thành lập Hội đồng giám định tư pháp (theo mô hình Hội đồng giám định giá trong tố tụng hình sự) hoạt động thường xuyên, kiêm nhiệm tại một số bộ, ngành và địa phương. Hội đồng nhằm phục vụ kịp thời việc lãnh đạo, chỉ đạo, xử lý vướng mắc hoặc trực tiếp thực hiện công tác giám định xây dựng trong điều tra, truy tố,

xét xử các vụ án tham nhũng, kinh tế đặc biệt nghiêm trọng, phức tạp, dư luận xã hội quan tâm và thực hiện việc giám định đối với các trường hợp phức tạp mà giám định lần một và lần hai có kết quả trái ngược nhau<sup>5</sup>.

**Thứ ba,** tăng cường công tác đào tạo nghiệp vụ chuyên môn, kiến thức pháp luật cho các cơ quan trung cầu cấp tỉnh, cấp huyện và các tổ chức, cá nhân thực hiện giám định xây dựng. Mở lớp tập huấn cho Kiểm sát viên, Điều tra viên về công tác giám định tư pháp xây dựng để nâng cao khả năng nhận biết những vấn đề giám định cho lực lượng này. Ngoài ra, kết hợp bổ sung biên chế, trang thiết bị và phương tiện kỹ thuật, cấp kinh phí phục vụ cho việc giám định. Tăng cường sự tham gia phiên tòa của người giám định tư pháp trong những trường hợp bắt buộc phải trung cầu giám định hoặc kết luận giám định là căn cứ có tính quyết định đối với việc giải quyết vụ án.

**Thứ tư,** Bộ Tư pháp chủ trì hoặc đề nghị Bộ, cơ quan ngang Bộ, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh có liên quan tổ chức kiểm tra, thanh tra đối với các cơ quan, tổ chức, cá nhân hoạt động giám định tư pháp xây dựng nhằm kịp thời phát hiện sơ hở trong cơ chế quản lý, chính sách, pháp luật để kiến nghị với cơ quan nhà nước có thẩm quyền biện pháp khắc phục; phòng ngừa, phát hiện và xử lý hành vi vi phạm pháp luật trong giám định tư pháp nói chung, giám định tư pháp xây dựng nói riêng; góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động phát hiện, điều tra, truy tố, xét xử vụ án phạm tội tham nhũng, kinh tế trong lĩnh vực đầu tư xây dựng./.

## TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ luật Hình sự năm 2015 sửa đổi, bổ sung năm 2017;
2. Bộ luật Tố tụng hình sự năm 2015 sửa đổi, bổ sung năm 2021;
3. Luật Giám định tư pháp năm 2012 sửa đổi, bổ sung năm 2020.

<sup>5</sup> Ban Nội chính Trung ương (2015), *Khó khăn, vướng mắc của giám định tư pháp trong một số vụ án tham nhũng nguyên nhân và giải pháp*, <https://noichinh.vn/nghien-cuu-trao-doi/201502/kho-khan-vuong-mac-cua-giam-dinh-tu-phap-trong-mot-so-vu-an-tham-nhung-nguyen-nhan-va-giai-phap-296978/>, truy cập ngày 22/12/2023.